

НАРОДНО СЪБРАНИЕ	
Вх.№	51-654-06-428
Дата	17 / 03 2026.

10³⁶
Гушев

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Министър на иновациите и растежа

Unverified

X 02-02-8-1/17.03.2026

Per. №

Signed by: Ministry of innovation and growth

ЧРЕЗ

Г-ЖА РАЯ НАЗАРЯН

Председател на

51-то Народно събрание

ДО

Г-Н ИВАЙЛО ШОТЕВ

Народни представители от ПГ на ПП-ДБ

Пл. „Народно събрание“ №2

София 1169

На Ваш изх. № 51-654-06-428/ 05.03.2026 г.

На наш вх. № 02-02-8/06.03.2026 г.

Относно: Подкрепата на Министерството на иновациите и растежа за малкия и средния бизнес, иновациите и повишаването на конкурентоспособността на икономиката

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН ШОТЕВ,

В отговор на получено от Вас в Министерство на иновациите и растежа запитване относно подкрепата на Министерството на иновациите и растежа за малкия и средния бизнес, иновациите и повишаването на конкурентоспособността на икономиката, бих искала да предоставя на Вашето внимание следната информация:

Министерството на иновациите и растежа е отговорната национална институция за две от програмите за програмен период 2021-2027 г., финансирани със средства от Европейските фондове при споделено управление, които подкрепят мерки за насърчаване на конкурентоспособността на българските предприятия и създаване на по-благоприятни среда и условия за развитие и растеж. Това са **Програма „Научни изследвания, иновации**

и дигитализация за интелигентна трансформация“ 2021-2027 (ПНИИДИТ) и Програма „Конкурентоспособност и иновации в предприятията“ 2021-2027 (ПКИП).

Програма „Научни изследвания, иновации и дигитализация за интелигентна трансформация“ 2021-2027 г. е насочена към подкрепа на ускорено икономическо развитие чрез инвестиции в развитието на научните изследвания, научната инфраструктура, иновациите и интелигентната индустрия и бързото навлизане на цифровите технологии в икономиката и обществото.

По линия на програмата е предвиден за изпълнение „Фонд за технологичен трансфер“, който ще инвестира в предприятия, насочени към предоставяне на подкрепа на трансфера на технологии, иновациите и иновационните дейности в България. Съществува възможност за комбинирана подкрепа с безвъзмездни средства и финансови инструменти в една операция. Ще бъде инвестиран публичен ресурс в размер на 57 млн. евро, от които 9,43 млн. евро под формата на безвъзмездна финансова помощ. Кандидатите за финансови посредници могат да подават заявления за участие до 24.03.2026 г.

По линия на ПНИИДИТ в най-скоро време е предвидено да бъдат обявени за кандидатстване следните процедури за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ (БФП):

- Процедура за подбор на проектни предложения „**Развитие на национален модел за трансфер на знания и технологии (Компонент 2)**“ с общ бюджет в размер на повече от 6 млн. евро и целяща развитие на умения и дейности в областта на технологичния трансфер, включващи управление на проекти, комуникация и маркетинг, свързване на партньори и мрежи, разпространение на резултати, както и бизнес развитие чрез достъп до инфраструктура, стратегии за комерсиализация и представяне на иновации пред заинтересовани страни.

- Процедура за подбор на проектни предложения „**Малки иновативни грантове за малки и средни предприятия (МСП)**“. Бюджетът на мярката е повече от 10 млн. евро и ще предостави фокусирана подкрепа на МСП за по-широкото използване на капацитета на научните организации, висшите училища, центрове за компетентност (ЦК), центрове за върхови постижения (ЦВП), София Тех Парк, както и научноизследователски инфраструктури от Националната пътна карта за научна инфраструктура (НПКНИ).

- Процедура за подбор на проектни предложения „**Програми за сътрудничество за иновации и трансфер на знания и технологии**“ с общ бюджет от над 87 млн. евро, като дейностите включват разработване и последващо изпълнение на концепция за проблемно-ориентирана индустриална програма за изследвания, иновации и технологично развитие.

В допълнение, до 16.02.2026 г. беше отворена за кандидатстване процедура за подбор на проектни предложения „**Зелени и цифрови партньорства за интелигентна трансформация**“ с общ бюджет от над 30 млн. евро, чиято основна цел е предоставяне на зелени и/или цифрови услуги и създаване на пазарно предимство чрез въвеждането/разработването на „зелени и цифрови“ решения и екоинновации.

Програма „Конкурентоспособност и иновации в предприятията“ 2021-2027

допринася за постигането на интелигентен и устойчив растеж на българската икономика и осъществяването на индустриална и цифрова трансформация като по този начин осигурява комплекс от мерки, насочени към подкрепа на предприятията в различни области, които са ключови за тяхното развитие като иновации, дигитализация, растеж и конкурентоспособност, кръгова икономика, енергийна ефективност и стратегическа автономност. Подкрепата по програмата е организирана под формата на безвъзмездно финансиране и финансови инструменти (дългови и дялови).

По отношение на подкрепата с безвъзмездно финансиране в рамките на ПКИП са обявени общо 16 процедури за предоставяне на БФП на стойност 732,5 млн. евро, което представлява 51,99 % от общия бюджет на програмата или 90,86 % от средствата за БФП. Очакванията са до края на 2026 г. да бъде обявен целият ресурс по програмата, предвиден под формата на безвъзмездно финансиране. Изплатените средства по Програмата са в размер на 310,28 млн. евро.

По обявените по ПКИП процедури вече се изпълняват активно проекти в области като разработване и внедряване на иновации в предприятията, подобряване на производствения капацитет и оптимизиране на бизнес процесите в семейни предприятия и такива от творческите индустрии и занаятите, за подкрепа на интернационализацията, подобряване на бизнес средата и привличането на чуждестранни инвестиции. През изминалата година основен фокус на подкрепата бяха дигитализацията на предприятията и енергийната им ефективност, доколкото дигиталната трансформация на предприятията и ориентирането им към устойчиви и зелени модели на работа е ключова предпоставка за успешното им развитие и за в бъдеще. За целта бяха обявени три процедури за БФП: две в подкрепа на дигитализацията и една в областта на енергийната ефективност и използването на ВИ. По мярката, подкрепяща базовата дигитализация и по процедурата за насърчаване на енергийната ефективност на МСП, над 5000 компании подадоха проектни предложения, като над 50% от кандидатите са предприятия извън София. По третата процедура за въвеждане технологиите от областта на Индустрия 4.0 (индустриален интернет на нещата (IIoT), дигитални близнаци, изкуствен интелект (AI), анализ на големи данни (Big Data), 3D принтиране, виртуална/добавена реалност и др.), насочена към предприятия с по-висока степен на дигитална зрялост, бяха подадени над 740 проекта със заявена безвъзмездна финансова помощ над три пъти повече от бюджета на мярката. Изпълнението на проектите и по трите мерки започва през 2026 г.

През 2025 г. беше осъществено и изменение на ПКИП, с което, от една страна, интервенциите бяха още по-тясно адаптирани спрямо актуалните нужди и потребности на бизнеса, а от друга, за да може програмата да отчете динамично променящия се икономически, обществен и геополитически контекст, както и нуждата от засилване на подкрепата в области, допринасящи за стратегическата автономност на ЕС. Чрез предвидените промени се цели повишаване на промишления капацитет в областта на отбраната и технологиите с двойно предназначение, продължаването и ускоряването на мерките за повишаване на конкурентоспособността, както и засилване на инвестициите от критично значение за икономическия суверенитет на ЕС и попадащи в обхвата на Платформата за стратегически технологии за Европа (STEP).

В изпълнение на Индикативната годишна работна програма на ПКИП за 2026 г. са **отворени за кандидатстване две процедура за безвъзмездна финансова помощ:** „Укрепване на промишления капацитет в областта на отбранителните способности“ и „Нови модели в производството от страна на МСП“.

До края на година **предстои да бъдат обявени още три процедури за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ** за над 141,61 млн. евро. Чрез една от предвидените за обявяване мерки ще се разшири подкрепата за въвеждането на зелени технологии в предприятията, като същата е в изпълнение на подхода Интегрирани териториални инвестиции (ИТИ). По линия на другия териториален подход ВОМР по ПКИП ще се осигурят средства за въвеждане на иновации от страна на предприятията на територията на Местните инициативни групи (МИГ). Третата процедура, по аналогия на мярката, насочена към повишаване на отбранителните способности, е в отговор на актуалните европейски предизвикателства. Процедурата ще подпомогне предприятията за реализиране на дейности, насочени към укрепване на технологиите в областта на чистите и ресурсоефективни технологии, които попадат в обхвата на STER, както и такива за подсилване на веригите за създаване на стойност.

В допълнение към безвъзмездната финансова помощ по линия на ПКИП, значителна част от бюджета на Програмата се предоставя под формата **на финансови инструменти (ФИ), които към момента се намират на различен етап на структуриране и изпълнение.** Финансовите инструменти по ПКИП покриват същите цели на политиката като безвъзмездното финансиране, като целта е спрямо вида на предприятието и етапа на развитие, спецификите на подкрепа и формата на финансиране предприятията да могат да се ориентират към най-подходящия източник за тях.

В изпълнение на финансовите инструменти по ПКИП е стартирал подборът на финансови посредници по 6 инструмента, като вече има подписани споразумения с фонд мениджъри по Фонд „Предприемачество „Ранен етап“, Фонд „Предприемачество „Растеж“ и двама посредника по част от ресурса на гаранционния инструмент „Кръгова икономика“. Предстои да се подпишат споразумения с финансовите посредници по Фонд „Иновации“, Фонд „Градско развитие“ и по отношение на остатъчния ресурс на гаранционния инструмент „Кръгова икономика“. В активна фаза на набиране на предложения са фондовете „Предприемачество „Рисков капитал“ и Фонд „Дигитализация“. Във фаза на пазарни консултации са и двата нови финансови инструмента, които бяха въведени с изменението на ПКИП от края на миналата година, а именно „Фонд за стратегически технологии и отбрана“, както и дълговия финансов инструмент в подкрепа на стратегическите инвестиции, които са насочени към предприятия, които оперират приоритетно в стратегически сектори с висока добавена стойност или са свързани с производството на отбранителни продукти или изделия с двойна употреба.

В допълнение, по линия на ПКИП от страна на конкретните бенефициенти Изпълнителната агенция за насърчаване на малките и средните предприятия (ИАНМСП), Българска агенция за инвестиции и Патентно ведомство, са стартирани или предстоят инициативи, осигуряващи **комплексен набор от услуги по отношение на МСП** в посока подкрепа на тяхното развитие и конкурентоспособност, сред които:

- Подкрепа за услуги, насочени към повишаване на заявителката активност на МСП по отношение на различните обекти на индустриална собственост;

- Предоставяне на пакет от специализирани услуги, свързани с подготовката за листване и последващо емитиране на ценни книжа/набиране на капитал от страна на МСП с цел постигане на подобрена пазарна видимост, достъп до инвеститорски интерес и възможности за постигане на растеж;

- Подкрепа в областта на интернационализацията, чрез осигуряване участието на български МСП в промоционални дейности в страната и в чужбина;

- Осигуряване на комплекс от услуги по отношение на предприятията от Северните райони на страната чрез подобрен достъп до информация и персонализирани услуги за бизнес развитие и растеж.

- Подобряване на бизнес средата чрез привличане на чуждестранни инвеститори и осигуряване на набор от комплексни услуги за тях.

В заключение бих искала да обърна внимание, че Министерство на иновациите и растежа има активна роля и при реализирането на значителна част от **инвестициите, насочени към подкрепа на българските предприятия по линия на Националния план за възстановяване и устойчивост (НПВУ)**. Същите осигуриха комплексен набор от мерки, които включват както безвъзмездно финансиране, така и финансови инструменти и обхващат ключови направления на подкрепа като развитие и растеж, иновации и научни изследвания, дигитализация, кръгова икономика, бизнес инфраструктура и среда за развитие на бизнеса. Голяма част от тях са успешно изпълнени и отчетени или предстои да бъдат финализирани съгласно сроковете, заложен в НПВУ, като ефектът от предоставената подкрепа тепърва се очаква да има своето положително отражение върху дейността на предприятията. Допълнително финансовите инструменти, които се реализират чрез Прозореца за иновации, Прозореца за растеж, Инфраструктурния прозорец и гаранционните инструменти за растеж и зелен преход, чрез избраните финансови посредници по тях ще продължават да осигуряват инвестиции в крайни получатели и след приключване на изпълнението на НПВУ в средата на 2026 г.

С уважение,

17.3.2026 г.

X

Signed by: Irena Borisova Mladenova

ИРЕНА МЛАДЕНОВА

Министър на иновациите и растежа